5. Asqarov A.A. O`zbek xalqi etnogenez va etnik tarixining ba'zi bir nazariy va ilmiy metodologik asoslari //O`zbekiston tarixi 2002. № 4.
6. Shoniyozov K. O`zbek xalqining shakllanish jarayoni. -T., 2001.

3.3. Elektron ta'lim resurslari

1. www.tdpu.uz
2. www.pedagog.uz
3. www.ziyonet.uz
4. www.edu.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT VILOYATI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo`yicha prorektori
_____I.Q.Xaydarov
"___" _____ 2019 yil

ETNOLOGIYA
FANINING ISHCHI O'QUV DASTURI
(II kurs uchun)

Bilim sohasi: 100000 – Gumanitar soha
Ta'lim sohasi: 110000 – Pedagogika
Ta'lim yo'nalishi: 5110600 – Tarix o'qitish metodikasi

Umumiy o`quv soati: 122 soat

№	Mashg'ulot turi	Ajratilgan soat	Semestr
			III
1	Nazariy (ma'ruza)	26	26
2	Seminar	28	28
3	Mustaqil ta'lim	46	46
4	Jami auditoriya soati	52	52
	Jami o'quv soati	**98**	**98**

CHIRCHIQ – 2019

Fanning ishchi o‘quv dasturi O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi 201__ yil _____dagi ____-sonli buyrug‘ining __–son ilovasi bilan tasdiqlangan “Etnologiya” fani dasturi asosida tayyorlangan.

Fanning ishchi o‘quv dasturi Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti Ilmiy Kengashining 2019 yil 27 avgustdagi 1–sonli yig`ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

J.N. Abduraxmanova Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti, “Tarix” kafedrasi dotsenti, t.f.n.

Sh.B. Jumayeva Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti, “Tarix” kafedrasi o’qituvchisi.

Taqrizchilar:

A.A.Ashirov O`zRFA Tarix instituti professori, t.f.d.

T.O’. Salimov O`z MU Arxeologiya kafedrasi dotsenti, t.f.n.

Fanning ishchi o‘quv dasturi Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti Tarix va tillar fakulteti kengashining 2019 yil «26» avgust dagi 1 - sonli majlisida muhokamadan o’tkazilgan.

Fakultet dekani: _____ **yu.f.n., dots. R.A.Ikramov**

Fanning ishchi o‘quv dasturi Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti Tarix va tillar fakulteti “Tarix” kafedrasining 2019 yil 24.08 dagi 1 - sonli majlisida ko’rib chiqilgan va tasdiqlashga tavsiya qilingan.

Kafedra mudiri: _____ **t.f.n., dots. J.N.Abduraxmanova**

I.Kirish

Mazkur fan dasturi fanning tarixi, istiqboli, nazariy muammolari va maktablari, madaniy antropologiya, sotsial antropologiya, etnos, etniklik, etnogenez, etnik tarix, etnomadaniy va etnosiyosiy jarayonlar, an'anaviy moddiy, ma'naviy madaniyat, primordializm, kostruktivizm, neoevolyutsionizm va etnologiyadagi yangi kontseptsiyalarni ўrganadi.

Unda dunyo xalqlarining antropologik, geografik, lingvistik va boshqa jihatdan klassifikatsiyasi, o‘zbek xalqlari etnologiyasi tarixi va istiqboli, o‘zbek xalqi etnologiyasi, klasifikatsiyasi, etnogenez muammolari va etnik tarixi, dunyo xalqlarining etnik shakllanishi, an'analari, urf-odatlari, diniy qarashlari, kiyim-kechaklari, oila, ijtimoiy munosabatlar, xalq og’zaki ijodi, adabiyot, san'at, ta'lim, jahon xalqlari hunarmandchiligi masalalari aks etgan.

1.1.Fanning maqsadi va vazifalari

Fanni o‘qitishdan **maqsad**: etnologiya fanining asosiy tushunchalari, uning muhim tadqiqot metodlari, ilmiy kontseptsiyalari va fani ilmiy gipotezalari, etnologiya fani tarixi bilan tanishtirishdan, dunyo aholisining zamonaviy etnik tarkibi va etnik tarixi hamda turli tarixiy-geografik mintaqalar bo‘yicha joylashuvi, dunyo xalqlari an'anaviy madaniyatining o‘ziga xos jihatlarini keng ilmiy materiallar asosida etkazishdan iborat mos bilim, ko‘nikma va malaka shakllantirish

Fanning **vazifasi**: jahondagi xalqlarni, elatlarni yashash tarzini, etnik jihatdan xilma xilligini o‘rgatish, har bir xalqning o‘zining muayyan diniy tasavvurlari mavjudligini o‘rgatish, jahon xalqlarini tabiiy geografik joylashishini o‘rgatish, jahon xalqlarini xalq, elat sifatida tarqalishidagi o‘xshashliklar masalalarini tahlil qilish, jahondagi xalqlar etnogenezini qiyosiy tahlil qilish.

1.2. Fanni o‘zlashtirishga qo‘yiladigan talablar

Etnologiya fanni o‘zlashtirish jarayonida amalga oshiradigan masalalar doirasida bakalavr:

Tarixiy etnografik guruhlar, etnogenez muammolari va etnik tarix xalqlarning hozirgi etnik qiyofasi va o‘ziga xos xususiyatlari, dunyo xalqlarini etnogenezi, joylashishi, ularning urf-odatlari, an'analari kabi masalalarini, o‘zbeklar shajarasi, turmush tarzi va xo‘jaligi, etnik qiyofasi va antropologik tuzilishini **bilishi kerak.**

Etnologiya jarayoni o‘rganilishidagi xalqlar, an'anaviy mashg’ulotlar va xo‘jalik faoliyati masalalariga e'tibor berish, qadimiy kiyim kechaklar, bezaklar, taqinchoqlar to‘g’risida ma'lumotga ega bo‘lishi kerak, jahon xalqlarining geografik klassifikatsiyasi, lingvistik klassifikatsiyalar **ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.**

Nazariy jihatdan olgan bilimlarni amaliyotda qo‘llash **malakalariga ega bo‘lishi kerak.**

1.3. Fanning boshqa fanlar bilan bog'liqligi

Etnologiya kasbiy fan hisoblanib, 3-semestrda o'qitiladi. Dasturni amalga oshirish o'quv rejasida rejalashtirilgan Manbashunoslik, O'zbekiston tarixi, Jahon tarixi fanlaridan etarli bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishini talab etadi.

II. Asosiy qism

2.1. Nazariy mashg'ulotlarning mavzulari va ularga ajratilgan soat

№	Ma'ruza mashg'ulotlari mavzusi	Ajratil gan soat
1.	Fanning mohiyati va ko`pqirrali ijtimoiy gumanitar fan sifatida uning tadqiqot ob'ekti. Etnologiya fani predmeti va tadqiqot metodlari, nazariy muammolari va asosiy maktablari.	2
2.	Jahon xalqlari klassifikatsiya tamoyillari	2
3.	Avstraliya va Okeaniya xalqlarining tabiiy geografik sharoiti, etnogenezi va etnik tarixi muammolari.	2
4.	Polineziya, Yangi Zelandiya, Melaneziya, Yangi Gvineya, Mikroneziya xalqlari	2
5.	Osiyo xalqlari etnologiyasi	4
6.	Amerika xalqlari etnologiyasi	4
7.	Yevropa xalqlari etnologiyasi	4
8.	Afrika xalqlari etnologiyasi	4
9.	O`rta Osiyo va Qozog`iston xalqlari	2
	Jami:	**26 soat**

2.2. Seminar mashg'ulotlari

№	Seminar mashg`ulotlari mavzusi	Ajratil gan soat
1.	Etnologiyaning mohiyati va asosiy tushunchalari, tarixi va istiqbol yo`nalishlari	4
2.	Etnologiya fani predmeti va tadqiqot metodlari, nazariy muammolari va asosiy maktablari	4
3.	Jahon xalqlari klassifikatsiya tamoyillar	2
4.	Avstraliya va Okeaniya xalqlari	2
5.	Osiyo xalqlari	4
6.	Amerika xalqlari etnologiyasi	4
7.	Osiyo va Afrika xalqlari etnologiyasi	4

8.	Yevropa xalqlari etnologiyasi	4
	Jami:	**28 soat**
	Umumiy soat	**54soat**

2.3. Mustaqil ta'lim topshiriqlari bo'yicha tavsiyalar

1. Talaba mustaqil ta'limning asosiy maqsadi- o`qituvchining rahbarligida va nazorati ostida talabada muayyan o`quv materiallarini mustaqil ravishda bajarish uchun zarur b o`lgan bilim, k o`nikma va malakalarni shakllantirishdir.

2. Talabalarga mustaqil ta'lim tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi.

3. Mustaqil ravishda darslik, o`quv q o`llanmalari va metodik qo`llanmalarda belgilab berilgan mavzularni o`rganish;

4. Tarqatma materiallar bo`yicha auditoriyada o`rganilgan ma'ruza qismlarini o`zlashtirish;

5. Axborot texnologiyalaridan foydalanib, nazorat tizimlari bilan ishlash;

6. Maxsus adabiyotlar va ilmiy tadqiqot ishlari bilan ishlash;

7. Zamonaviy texnologiyalarni o`rganish va ularni ta'lim jarayoniga tadbiq qilish usullarini o`rganish;

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Ajratilgan soat
1	Etnologiyaning mohiyati va asosiy tushunchalari, tarixi va istiqbol yo`nalishlari	4
2	Etnologiya fani predmeti va tadqiqot metodlari, nazariy muammolari va asosiy maktablari	4
3	Jahon xalqlari klassifikatsiya tamoyillar	4
4	Osiyo xalqlari	6
5	Amerika xalqlari etnologiyasi	6
6	Afrika xalqlari etnologiyasi	6
7	Avstraliya va Okeaniya xalqlari	6
8	Yevropa xalqlari etnologiyasi	6
9	O`rta Osiyo va Qozog`iston xalqlari	6
	Jami	**52 soat**

2.4. Fanni o'qitish jarayonini tashkil etish va o'tkazish bo'yicha tavsiyalar

Etnologiya fanini o'rganish davomida mashg'ulotlar paytida axborot (taqdimot, multimedia texnologiyalari) va ta'limning zamonaviy texnologiyalari (rivojlantiruvchi ta'lim texnologiyalari, fanni to'liq o'zlashtirishga yo'naltirilgan

texnologiyalar) hamda interfaol metodlar (“Aqliy hujum”, “Venn diagrammasi”, “T-chizma”, “Erkin yozish”, “Bir-biridan so‘rash” “Klaster”, “Tushunchalar tahlili”, “Loyiha”, “Blits”) qo‘llaniladi. Bundan tashqari metodik qo`llanmalar, darsliklar, o‘quv qo‘llanmalari, ma’ruza matnlari, tarqatma materiallaridan foydalaniladi.

Didaktik vositalar

1. Jihozlar va uskunalar, moslamalar: elektron doska-Hitachi, LCD-monitor, elektron ko‘rsatgich (ukazka).

2. Video-audio uskunalar: video va audiomagnitofon, mikrofon, kolonkalar.

3. Kompyuter va multimediali vositalar: kompyuter, Dell tipidagi proektor, DVD-diskovod, Web-kamera, video-ko‘z (glazok).

2.5. Fan bo’yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari

Fan bo’yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari O’zbekiston Respublikasi oliy va o’rta maxsus ta’lim vazirligining 2018 yil 9 avgustdagi 19-2018-sonli “Oliy ta’lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to’g’risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi buyrug’I asosida amalga oshiriladi.

Talabalar bilimi quyidagi mezonlar asosida:

talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo’yicha tasavvurga ega deb topilganda - 5 (a’lo) baho;

talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo’llay oladi, fanning (mavzu) bo’yicha tasavvurga ega deb topilganda – 4 (yaxshi) baho;

talaba olgan bilimini amalda qo’llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo’yicha tasavvurga ega deb topilganda – 3 (qoniqarli) baho;

talaba fan dasturini o’zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hammda fan (mavzu) bo’yicha tasavvurga ega emas deb topilganda - 2 (qoniqarsiz) baho bilan baholanadi.

Baholashni 5 baholik shkaladan 100 ballik shkalaga o’tkazish

JADVALI

4 - jadval

5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala
5,00-4,96	100	4,30-4,26	86	3,60-3,56	72
4,95-4,91	99	4,25-4,21	85	3,55-3,51	71
4,90-4,86	98	4,20-4,16	84	3,50-3,46	70
4,85-4,81	97	4,15-4,11	83	3,45-3,41	69
4,80-4,76	96	4,10-4,06	82	3,40-3,36	68
4,75-4,71	95	4,05-4,01	81	3,35-3,31	67
4,70-4,66	94	4,00-3,96	80	3,30-3,26	66
4,65-4,61	93	3,95-3-91	79	3,25-3,21	65
4,60-4,56	92	3,90-3,86	78	3,20-3,16	64
4,55-4,51	91	3,85-3,81	77	3,15-3,11	63
4,50-4,46	90	3,80-3,76	76	3,10-3,06	62
4,45-4,41	89	3,75-3,71	75	3,05-3,01	61
4,40-4,36	88	3,70-3,66	74	3,00	60
4,35-4,31	87	3,65-3,61	73	3,00 dan kam	60 dan kam

III. Asosiy va qo’shimcha adabiyotlar hamda axborot manbalari

3.1. Asosiy adabiyotlar

1. Аширов А., Атаджанов Ш. “Этнология” (Ўқув қўлланма). –Т., 2008.
2. Жабборов И. “Ўзбек халқи этнографияси”. (Ўқув қўлланма). –Т., 1994.
3. Жабборов И. “Жаҳон халқлари этнологияси”. (Ўқув қўлланма). 2005.

3.2. Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh. M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. -T. “O’zbekiston”, 2017.
2. Mirziyoyev Sh. M. Erkin va farovon, demokratik O’zbeiston davlatini birgalikda barpo etamiz. -T. “O’zbekiston”, 2016.
3. Mirziyoyev Sh. M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. -T. “O’zbekiston”, 2017.
4. Mirziyoyev Sh. M.Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo’lishi kerak. -T. “O’zbekiston”, 2017.